

De BoekMeester Uitkeringstest 2013:

Algemeen

De BM uitkeringstest is een rekenblad welke in sjabloon maar ook in standaard rekenblad wordt uitgeleverd onder EXCEL. U doet er daarom verstandig aan dit rekenblad in de standaarduitvoering op te slaan in een standaard directory (\modellen\ o.i.d.) en deze na laden maar nog voor het gebruik al op te slaan bij de klant waar de berekening voor wordt gemaakt. Voor het omgaan met sjablonen verwijzen we naar de verkorte handleidingen van BoekMeester.

Reden voor het rekenblad.

De flex-BV is in oktober 2012 ingevoerd en is zoals bekend mag worden verondersteld niet alleen van invloed op nieuw op te richten besloten vennootschappen, maar geldt ook voor bestaande besloten vennootschappen. Elke uitkering uit de BV aan de aandeelhouder dient vooraf te gaan door een goedkeuring van de bestuurder(s) van de desbetreffende BV. Indien deze goedkeuring ontbreekt mag er niet uitgekeerd worden. Het uitkeren van een bedrag aan de aandeelhouder zonder dat voldaan is aan de vermogens- en uitkeringstest is niet zozeer een nietige handeling, maar wel een onrechtmatige daad. Degene die de daad verricht, is verplicht de schade te vergoeden die daardoor is ontstaan en die kan aanzienlijk zijn uiteraard. Het betekent in de praktijk dat de directeur de uitkeringstest moet (laten) opmaken en bij voldoende reserve zijn akkoord zal geven aan de uitkering aan de aandeelhouder. Het mede ondertekenen van de notulen van de Vergadering van Aandeelhouders waarin de uitgave is aangegeven, alsmede het aanhechten van de uitkeringstest lijkt een prima oplossing. Als de bestuurder(s) niet een uitkeringstest opmaakt of fout opmaakt of niet overeenkomstig de uitslag handelt en er wordt toch uitgekeerd en de onderneming zou binnen een jaar in de problemen komen dan is deze directeur hoofdelijk aansprakelijk. In basis is de hoofdelijke aansprakelijkheid overigens wel beperkt tot de gedane uitkering, maar het laat zich raden dat als er bewust zaken niet worden gedaan of anders voorgesteld, bestuurdersaansprakelijkheid op de loer ligt en komt de eerder genoemde onrechtmatige daad om de hoek.

Wettelijke achtergrond.

In artikel 216 boek 2 van het Burgerlijk Wetboek is een en ander geregeld. De tekst van artikel 2:216 BW luidt als volgt:

Artikel 216

- **1.** De algemene vergadering is bevoegd tot bestemming van de winst die door de vaststelling van de jaarrekening is bepaald en tot vaststelling van uitkeringen, voor zover het eigen vermogen groter is dan de reserves die krachtens de wet of de statuten moeten worden aangehouden. De statuten kunnen de bevoegdheden, bedoeld in de eerste zin, beperken of toekennen aan een ander orgaan.
- **2.** Een besluit dat strekt tot uitkering heeft geen gevolgen zolang het bestuur geen goedkeuring heeft verleend. Het bestuur weigert slechts de goedkeuring indien het weet of redelijkerwijs behoort te voorzien dat de vennootschap na de uitkering niet zal kunnen blijven voortgaan met het betalen van haar opeisbare schulden.
- **3.** Indien de vennootschap na een uitkering niet kan voortgaan met het betalen van haar opeisbare schulden, zijn de bestuurders die dat ten tijde van de uitkering wisten of redelijkerwijs behoorden te voorzien jegens de vennootschap hoofdelijk verbonden voor het tekort dat door de uitkering is ontstaan, met de wettelijke rente vanaf de dag van de uitkering. Artikel 248 lid 5 is van overeenkomstige toepassing. Niet verbonden is de bestuurder die bewijst dat het niet aan hem te wijten is dat de vennootschap de uitkering heeft gedaan en dat hij niet nalatig is geweest in het treffen van maatregelen om de gevolgen daarvan af te

wenden. Degene die de uitkering ontving terwijl hij wist of redelijkerwijs behoorde te voorzien dat de vennootschap na de uitkering niet zou kunnen voortgaan met het betalen van haar opeisbare schulden is gehouden tot vergoeding van het tekort dat door de uitkering is ontstaan, ieder voor ten hoogste het bedrag of de waarde van de door hem ontvangen uitkering, met de wettelijke rente vanaf de dag van de uitkering. Indien de bestuurders de vordering uit hoofde van de eerste zin hebben voldaan, geschiedt de in de derde zin bedoelde vergoeding aan de bestuurders, naar evenredigheid van het gedeelte dat door ieder der bestuurders is voldaan. Ten aanzien van een schuld uit hoofde van de eerste of de derde zin is de schuldenaar niet bevoegd tot verrekening.

- **4.** Met een bestuurder wordt voor de toepassing van lid 3 gelijkgesteld degene die het beleid van de vennootschap heeft bepaald of mede heeft bepaald, als ware hij bestuurder. De vordering kan niet worden ingesteld tegen de door de rechter benoemde bewindvoerder.
- **5.** Bij de berekening van iedere uitkering tellen de aandelen die de vennootschap in haar kapitaal houdt, niet mede, tenzij bij de statuten anders is bepaald.
- **6.** Bij de berekening van het bedrag, dat op ieder aandeel zal worden uitgekeerd, komt slechts het bedrag van de verplichte stortingen op het nominale bedrag van de aandelen in aanmerking. Van de vorige zin kan in de statuten of telkens met instemming van alle aandeelhouders worden afgeweken.
- **7.** Bij de statuten kan worden bepaald dat aandelen van een bepaalde soort of aanduiding geen of slechts beperkt recht geven tot deling in de winst of reserves van de vennootschap.
- **8.** Voor een statutaire regeling als bedoeld in lid 6 of lid 7 is de instemming vereist van alle houders van aandelen aan wier rechten de statutenwijziging afbreuk doet.
- **9.** De statuten kunnen bepalen dat de vordering van een aandeelhouder niet door verloop van vijf jaren verjaart, doch eerst na een langere termijn vervalt. Een zodanige bepaling is alsdan van overeenkomstige toepassing op de vordering van de houder van een certificaat van een aandeel op de aandeelhouder.
- **10.** De statuten kunnen bepalen dat de winst waartoe houders van aandelen van een bepaalde soort gerechtigd zijn, geheel of gedeeltelijk te hunnen behoeve wordt gereserveerd.
- **11.** Lid 3 is niet van toepassing op uitkeringen in de vorm van aandelen in het kapitaal van de vennootschap of bijschrijvingen op niet volgestorte aandelen

Er mag dus niet een dusdanige uitkering (veelal dividend) aan de aandeelhouder(s) worden uitgekeerd, dat minder vermogen overblijft dan het gestorte kapitaal, vermeerderd met de wettelijke reserves (herwaarderingsreserve bijvoorbeeld) en de statutaire reserves (art. 2:216(1) BW). Het bestuur van de BV mag niet meewerken aan een uitkering van dividend, terugbetaling van kapitaal of inkoop van eigen aandelen als hierdoor de belangen van de schuldeisers worden geschaad. De BV moet in staat blijven haar opeisbare schulden te betalen (art 2:216(2) BW). In principe moet er voor één jaar een beoordeling worden gedaan. Faillieert de BV binnen een jaar na de uitkering, dan moet de aandeelhouder de uitkering terugbetalen, tenzij hem geen verwijt kan worden gemaakt.

Vaagheid is troef ten aanzien van de vermogens- en uitvoeringstest. Het gaat om de samenhang van liquiditeit, solvabiliteit en rentabiliteit en dat moet ook in de toekomst worden ingeschat. Bestuurders moeten de kasstromen van de onderneming inschatten en dat is zeker niet gemakkelijk.

Onze uitkeringstest bestaat uit een kwalitatief en een kwantitatief deel. De test is belangrijk gebaseerd op het gedachtegoed van de Werkgroep FJR (Fiscaal JaarRapport). Deze werkgroep is onderdeel van het NTP (Nederlandse Taxonomie Project), wat weer een gezamenlijk project is van het Ministerie van Financiën en het Ministerie van Justitie. De test kenmerkt zich ook door de relatieve eenvoud zonder liquiditeitsbegrotingen, maar met sterke nadruk op de cashflow en de continuïteitsgedachte.

De door deze werkgroep FJR voorgestelde uitkeringstoets bestaat uit de volgende stappen:

Stap 1: continuïteitsveronderstelling (kwalitatief)

Ter bepaling of er al dan niet dividend kan worden uitgekeerd, moet rekening worden gehouden met de continuïteitsveronderstelling. Dat vergt een continuïteitsanalyse. Indien blijkt dat de continuïteit (mogelijk) wordt bedreigd, zou er geen dividend mogen worden uitgekeerd. Het bedrag aan uit te keren dividend wordt pas bepaald als er voldoende zekerheid bestaat over de continuïteitsveronderstelling.

Stap 2: Bepalen uitkeringsruimte (kwantitatief)

Een indicatie van het bedrag aan uit te keren dividend kan (zo veel mogelijk) onafhankelijk van de gekozen waarderingsgrondslag worden bepaald (aan de hand van de indicatoren quick ratio en operationele kasstroom). Dit kan echter slechts ter indicatie dienen van hetgeen uiteindelijk wordt uitgekeerd. Er moet namelijk ook rekening worden gehouden met onzekere factoren en toekomstverwachtingen die niet uit de financiële administratie blijken. De bestuurders moet bijvoorbeeld ook rekening houden met toekomstige investeringsverplichtingen, claims en aflossingsverplichtingen.

Stap 1, de kwalitatieve beoordeling (continuïteitsveronderstelling).

De BoekMeester uitkeringstest begint na wat basis gegevens met een kwalitatieve beoordeling. Deze analyse meet of de onderneming kan continueren gedurende het aankomende jaar (niet boekjaar, maar kalenderjaar na gedachte uitkering). De analyse van de continuïteitsveronderstelling omvat een beoordeling van de toekomstverwachtingen met betrekking tot onzekere gebeurtenissen of omstandigheden.

Bij 2.3 zijn veel voorkomende gebeurtenissen of omstandigheden weergegeven, die bedrijfsrisico's kunnen veroorzaken, die afzonderlijk of tezamen, een gerede twijfel kunnen doen ontstaan omtrent de continuïteitsveronderstelling. De opsomming is niet limitatief, maar heeft een slotvraag, welke wel andere zaken zou moeten omvatten.

De beoordeling begint met een belangrijke vraag over de winst van de onderneming, die bij ontkenning een eerste vraagteken laat vermelden. De vraagtekens komen automatisch bij bepaalde vermeldingen en zijn wat het is: een vraagteken bij de continuïteit. Als er een kruis komt is dat in basis al discontinuïteit. Er wordt steeds naar de laatste vier jaren gekeken. Ook bij de kengetallen welke u vervolgens dient in te vullen. Achter de jaren staat een factor, welke de normaal geachte stand aangeeft van het desbetreffende kengetal. Bij rentabiliteit en solvabiliteit kunt u deze normale factor wijzigen. De kengetallen dient u uit de bestaande jaarrekeningen te destilleren. Een aantal gegevens zijn niet voorzien van een normale factor maar zijn bedoeld om de quick ratio te normaliseren (aangepaste quick ratio). Een aantal zaken worden in deze aanpassing geneutraliseerd of geëlimineerd. Een toelichting vindt u voor dit onderdeel ook in het rekenblad zelf bij de tab uitleg. Een correctie van de quick ratio is nodig omdat er soms nog ruimte zit in de debetstand van de rekening courant met de bank, maar ook kunnen er posities (zowel positief als negatief) met gelieerde ondernemingen en aandeelhouders zijn, die dienen te worden geëlimineerd om de continuïteitsvraag goed te kunnen beantwoorden.

Het onderdeel "2.3 Signaalvragen bij continuïteit op moment uitkering" dient zeker door de bestuurder of bestuurders ingevuld te worden. Deze inschatting kunt u als fiscaal dienstverlener niet doen en moet u ook niet willen doen. Er is voor de invulijst een aparte tab toegevoegd, welke u vooraf aan de gedachte uitkering al vast naar de bestuurder(s) toestuurt om in te vullen. De gegevens neemt u na ontvangst over in het rekenblad.

Het geheel van 2.1, 2.2 en 2.3 resulteert in een conclusie bij 2.4.

Bij “2.4 conclusie” worden het aantal kruizen geteld wat in 2.1, 2.2 en 2.3 is opgekomen alsmede het aantal vraagtekens. In de meest ideale situatie staat er niets en dan is de vraag bij de conclusie snel beantwoord. Hoewel er ook bij een kruis nog wel een levensvatbare onderneming zou kunnen zijn, is de schijn al enigszins tegen. Als de bestuurder dan toch een levensvatbare onderneming ziet dient hij dit zeer goed te onderbouwen met tekst. Hetzelfde geldt in mindere mate ook als er vraagtekens zijn en vooral als het er heel veel zijn. Hoe dan ook de vraag dient beantwoord te worden en een nee resulteert er in dat er achter komt te staan “geen uitkeringen”. Als dit gebeurt kan afdeling 3, de kwantitatieve beoordeling, al niet meer gedaan en ingevuld worden. Op grond van de kwalitatieve beoordeling is dan een uitkering al niet mogelijk. Het wordt bovendien en ten overvloede ook nog in tekst weergegeven bij onderdeel 3.

Bij een ja kan dit zonder opmerking of met de opmerking “maar oppassen”. Bij de laatste toevoeging wordt een hogere onzekerheidsmarge verwacht (zie bij het onderdeel de kwantitatieve beoordeling).

Stap 2: de kwantitatieve beoordeling (bepalen uitkeringsruimte).

Als de kwalitatieve beoordeling goed of redelijk goed is doorlopen zal dit in rood als zodanig worden vermeld op het blad na “Bepalen uitkeringsruimte”.

Met name de rentabiliteit en in mindere mate de solvabiliteit zijn minder geschikt om op objectieve wijze het maximaal uit te keren dividend te bepalen. De inschatting van het ‘vereiste’ eigen vermogen ten opzichte van het totaal vermogen, alsmede de inschatting van het ‘normale’ rendement op het eigen vermogen is brancheafhankelijk en subjectief. Daarnaast heeft het gebruik van andere waarderingsgrondslagen direct gevolgen voor de hoogte van het eigen vermogen en resultaat. Hierdoor worden de solvabiliteit en rentabiliteit beïnvloed en daarmee ook de hoogte van het uit te keren dividend. We gebruiken de criteria uiteraard wel voor de kwalitatieve beoordeling, maar nu gaan we eerst uit van een liquiditeitstest met twee indicatoren (quick ratio en operationele kasstroom) om de maximale hoogte van het uit te keren dividend te bepalen. Deze indicatoren zijn minder subjectief en minder afhankelijk van de gekozen waarderingsgrondslag. Deze indicatoren zijn op eenvoudige wijze te berekenen op basis van enkele gegevens in de financiële administratie of de jaarrekening en bijzondere gebeurtenissen na balansdatum. Het gaat hier dus om een indicatie van de maximale ruimte. Deze test zetten we vervolgens naast een solvabiliteitstest, want de wet schrijft een minimaal vermogen voor, maar deze kan door stille reserves hoger zijn en door bijvoorbeeld een te lage pensioenvoorziening te hoog worden meegenomen. Vervolgens kiest het programma de laagste van de twee als maximaal beschikbaar voor uitkering en wordt vervolgens nog het gestorte kapitaal in mindering gebracht, alsmede een door de bestuurder in te schatten onzekerheidsmarge.

Het onderdeel is al vergaand geautomatiseerd, maar er zijn nog een aantal zaken welke u en/of de bestuurder nog moet invullen.

Bij het onderdeel **liquiditeit** komt de aangepaste Quick Ratio terug en wordt u in de gelegenheid gesteld aan de diverse jaren een weging te geven. Bij een constant opererende onderneming zal de gemelde vermelding (oudste jaar 1x, laatste jaar 4x) prima zijn. Zijn de resultaten groeiende dan zou een hogere waardering voor de latere jaren een optie zijn. Dit kan zo hoog als u denkt dat verantwoord is en kan ook proportioneel, bijvoorbeeld 1, 3, 7 en 15 bijvoorbeeld. Overigens kan een jaar ook juist incidenteel meer of minder gewogen worden omdat er resultaten zijn geweest in dat jaar met een hoog incidenteel karakter.

De BoekMeester Uitkeringstest 2013

Als er afgeweken wordt van de wegingsfactor is een uitleg zeker noodzakelijk en dient ook opgetekend te worden. De ruimte is hier wat beperkt maar de beweegredenen kunnen natuurlijk ook in de notulen van de aandeelhoudersvergadering worden vermeld.

Bij het onderdeel **solvabiliteit** is met name het opnemen van een belastinglatentie bij de stille reserves van belang en het correct vermelden van de waarde van een eventuele pensioenvoorziening.

Als ook dit onderdeel is ingevuld kijkt het rekenblad wat het laagst beschikbare bedrag is en dat zal dan of die van liquiditeit of die van solvabiliteit zijn.

Er resteert dan nog een onzekerheidsmarge welke bij de vermelding “Let op” in het hokje zou kunnen worden opgenomen. Als er in het vakje “basis” staat is het niet nodig.

De bestuurder(s) zal/zullen vervolgens deze test moeten tekenen en bij de notulen moet voegen als akkoordverklaring voor de uitkering.

Aanvullende opmerkingen

Doordring de bestuurder er van, dat het jaarlijks deels, of zelfs geheel, uitdividenden van een onderneming aan de aandeelhouders (denk ook zeker aan moeder- dochterconstructies) niet wenselijk is, gekeken vanuit de continuïteit van de onderneming en daar is de gehele wetgeving nu juist voor bedoeld. De wetgeving probeert de crediteuren en andere schuldeisers te beschermen tegen de “op geld beluste” aandeelhouders.

Een tweede detail wat hier genoemd kan worden is dat de uitkeringstest u als fiscaal dienstverlener een ideaal middel geeft om de wettelijke reserve deelneming te bepalen bij de grootaandeelhouder, veelal de moedermaatschappij. De uitkeringstest bepaalt precies wat er uitgekeerd mag worden maximaal. Dit bedrag afgetrokken van de algemene reserve voor winstuitdeling/dividend is de wettelijke reserve deelneming bij de moedermaatschappij.

Tot slot.

BoekMeester wordt meer en meer ingeschakeld om kleine probleempjes en fiscale dilemma's mede op te lossen. Ook worden we vaak gebruikt als sparringpartner en soms worden gehele adviestrajecten aan ons uitbesteed.

Voor ondernemingen met een abonnement op de beide rekenbladen staat het u uiteraard ook vrij om een vraag te stellen. Zolang de jaarlijkse beantwoording niet meer tijd dan een uur vraagt, wordt u dit niet in rekening gebracht.

Heeft u vragen of opmerkingen over de programmatuur of wilt u iets anders vragen.

Mail de vraag naar info@BoekMeester.nl of tiede@BoekMeester.nl

u krijgt op normale werkdagen antwoord binnen 48 uren.

Bellen kan uiteraard ook, maar beperk dit wel. Bellen is nu eenmaal een grote inbreuk op het dagelijkse werk en voor het samenstellen van jaarwerk etc. is ongestoord werken van belang en dat is ons dagelijks werk. U weet waar ik het over heb.

The logo for BoekMeester, featuring the text 'BoekMeester' in white on a blue background with a yellow triangle on the left side.

Postbus 5
8520 AA Sint Nicolaasga
De Rijlst 8
8521 NH Sint Nicolaasga
Tel. 0513-434292
Fax 0513-434272

Email: info@BoekMeester.nl

Internet: www.BoekMeester.nl

www.horizontaal-toezicht.nl